

4 – 5 vuotiaan seksuaalisuus

Mitä lapsessa tapahtuu?

Keho, kehitys Lapsi on utelias. Erottaa naisen ja miehen, nuoren ja vanhan.

Tunteet Lapsi opettelee hallitsemaan tunteita. Mielikuvitus on vilkas, voi nähdä painajaisia.

Läheisyys, hyvä olo, itsetunto Lapsi ymmärtää, että hän on ihminen, poika tai tyttö ja isona hänestä tulee aikuinen, mies tai nainen.

Ympäristö, muut ihmiset Lapsi huomaa muiden tunteita. Oppii yhteistyötaitoja. Kaverit ovat tärkeitä. Haluaa kuulua ryhmään.

Hyvinvointi, terveys Lapsi tietää, mikä kosketus tuntuu hyvältä ja mikä pahalta. Hakee hyvää oloa.

Lisään-tyminen Elämä ja vauvojen syntyminen voi kiinnostaa lasta.

Normit, tavat Lapsi oppii, mitä saa tehdä ja mitä ei saa tehdä. Oppii puolustamaan rajojaan.

Oikeudet Haluaa oikeudenmukaisuutta. Osaa olla vieraiden ihmisten kanssa, mutta tarvitsee turvataitoja

Mitä lapsi voi tehdä tai kysyä?

Vertaa itseään toisiin. Pohtii, mihin kehon eri osia tarvitaan ja miltä keho tuntuu. Haluaa itsenäistyä.

Ihastuu tai samastuu äitiin tai isään. Voi tykätä tytöistä ja pojista. Osoittaa iloa, tykkäämistä ja suuttumusta selvästi.

Voi leikkiä seksuaalisia leikkejä toisten lasten kanssa ja nukeilla. Unnutus voi auttaa nukahtamaan. Haluaa, että aikuiset kuuntelevat ja kehuvat.

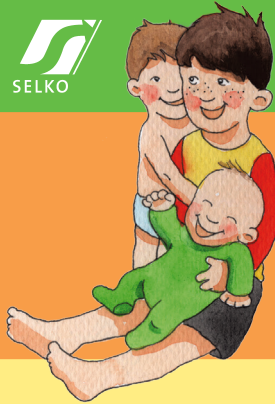
Leikkii roolileikkejä, kertoo tarinoita ja loruja. Lapsella voi olla mielikuvituskaveri. Pussaa ja halaa avoimesti. Voi esiintyä ja mahtaila. Matkii aikuisten sanoja.

Tutkii ja koskettelee omaa kehoaan, leikkii ja pelleillee. Peuhaa ja on sylissä. Pohtii, mikä tuntuu hyvältä ja mikä pahalta.

Voi kysellä, miten vauva menee mahaan ja tulee sieltä ulos. Leikkii tutkimisleikkejä ja kotileikkejä, joissa ”tehdään” lapsia.

Tunnistaa, ihmettelee ja ymmärtää erilaisia tapoja. Väsyneenä ei aina jaksaa käyttäytyä hyvin.

Voi testata hyvää ja pahaa kosketusta. Kertoo omia toiveitaan ja tarpeitaan. Suuntautuu kodin ulkopuolelle ja kiinnostuu median antamasta tiedosta.

Miten aikuinen voi tukea ja ohjata lasta?

Vastaa lapsen kysymyksiin. Kerro, miten sukuelimistä pidetään huolta ja että ne ovat tärkeitä. Tue itsenäisyyttä. Kerro että lapsi on oikeanlainen.

Opeta lapselle tunteita ja niiden nimiä. Kerro, että voi olla vihainen, mutta satuttaa ei saa. Pysy itse rauhallisena. Selkeät rajat tuovat turvaa. Rohkaise, kehu ja kiitä.

Kerro lapselle, että hän on ihana tyttö tai poika, tyttöpoika tai poikatyttö. Opeta, että oma keho on hieno ja siitä saa nauttia. Opeta, että on erilaisia ihmisiä ja kaikki voivat olla kivoja.

Opeta oikeudenmukaisuutta. Kerro, että meillä on tällaiset tavat, muilla voi olla toisenlaisia tapoja. Opeta sietämään häviämistä ja epäonnistumista. Ole turva ja syli.

Kerro, että Itseään saa koskea mistä vain, mutta se tehdään omassa rauhassa. Opeta, miten lapsi voi suojella itseään: jos jokin toisen käytöksessä pelottaa, sano Ei, lähde pois ja kerro tutulle aikuiselle.

Vastaa lapsen kysymyksiin. Vauva kasvaa siemenestä äidin mahassa. Siemen voi mennä mahaan monella tavalla. Vauvan voi saada myös muulla tavalla.

Opeta käytöstapoja. Kerro, että ihmisillä on erilaisia tapoja. Opeta ettei ketään saa koskea ilman lupaa.

Lapsella on oikeus olla turvassa. Opeta: jos kosketus tuntuu pahalta, saa sanoa ei. Pahasta kosketuksesta pitää kertoa tutulle aikuiselle. Anna lupa kysyä ja vastaa kysymyksiin.